

I. PROTEST EN OVERREDING:

Formele verklaring afleggen:

1. Openbare redevoeringen houden
2. Brief-/kaarten verzenden
3. Verklaringen van organisaties en instellingen publiek maken
4. Ondertekende verklaringen afleggen
5. Intentieverklaringen afleggen
6. Groeps- en massapetities overhandigen

Communiceren met een breder publiek via:

7. Leuzen, karikaturen en symbolen
8. Spandoeken, aanplakbiljetten en herkenningstekens
9. Folders, pamfletten en boeken
10. Kranten en tijdschriften
11. Recorders, radio en televisie
12. Geschreven teksten in de lucht, op muren en op de grond

Groepen vertegenwoordigen:

13. Afgevaardigden sturen
14. Schertsbeloningen
15. Lobbyen
16. Posten
17. Verkiezingen imiteren

Symbolisch handelen:

18. Vlaggen en symbolische kleuren tonen
19. Symbolen dragen
20. Gebeds- en godsdienstoefeningen houden
21. Symbolische voorwerpen aanbieden
22. Zich ontkleden als protest
23. Eigen bezittingen vernietigen
24. Symbolisch licht ontsteken
25. Portretten tonen
26. Beschilderen als protest
27. Namen en tekens vervangen
28. Symbolische geluiden maken
29. Symbolische landhervormingen doorvoeren
30. Afkeurende gebaren maken

Personen onder druk zetten:

31. Ambtsdragers volgen
32. Officiële personen tarten
33. Verbroedering nastreven
34. Waken bij gebouwen en terreinen

Drama en muziek:

35. Humoristische parodieën en grappen maken
36. Toneelstukken opvoeren, muziekuitvoeringen geven
37. Zingen

Optochten / processies houden:

38. Marsen
39. Parades
40. Religieuze processies
41. Pelgrimstochten
42. Autocolonnes opstellen

Doden herdenken:

43. Politieke rouw betrachten
44. Schijnbegravenissen houden
45. Demonstratieve begravenissen houden
46. Een bepaald graf huldigen

Openbare bijeenkomsten houden:

47. Publieke bijeenkomsten
48. Protestbijeenkomsten
49. Gecamoufleerde protest-bijeenkomsten
50. Teach-in

Zich terugtrekken / afstand doen van iets:

51. Weglopen (bv. uit een vergadering)
52. Stilte betrachten
53. Weigeren / afstand doen van onderscheidingen
54. Iemand de rug toekeren

II NON-COÖPERATIE

A. SOCIALE NON-COÖPERATIE

Personen uit de gemeenschap sluiten:

55. Sociale boycot
56. Selectieve sociale boycot
57. Sexuele gemeenschap weigeren
58. Excommunicatie
59. Verbanning

Niet meewerken aan bepaalde gebruiken, gebeurtenissen en instellingen:

60. Sociale- en sportactiviteiten opschorten
61. Maatschappelijke instellingen boycotten
62. Studentenlessen boycotten
63. Sociale ongehoorzaamheid
64. Zich terugtrekken uit sociale instellingen

Zich terugtrekken uit sociale systemen:

65. Thuisblijven
66. Totale persoonlijke non-coöperatie
67. 'Vlucht' van werknemers
68. 'Vlucht' naar een vrijplaats
69. Collectieve verdwijning
70. Emigratie als protest

B. ECONOMISCHE NON-COÖPERATIE:

Acties door consumenten:

71. Consumentenboycot
72. Soberheidsactie
73. Weigeren om huur te betalen
74. Weigeren om te huren
75. Nationale consumentenboycot

76. Internationale consumentenboycot
Acties door arbeiders en producenten:

- 77. Boycot door werknemers
- 78. Boycot door werkgevers

Acties door tussenpersonen:

- 79. Boycot door leveranciers

Acties door ondernemers:

- 80. Boycot door handelaren
- 81. Weigeren eigendom te verhuren of te verkopen
- 82. Productie stoppen
- 83. Weigeren technische hulp te verlenen
- 84. Algemene winkeliersstaking

Acties door bezitters / beheerders van financiële hulpbronnen:

- 85. Bankrekening intrekken
- 86. Weigeren om belasting of contributies te betalen
- 87. Weigeren om schulden of rente te betalen;
- 88. Fondsen en kredieten intrekken
- 89. Weigeren belasting te betalen
- 90. Weigeren het officiële betaalmiddel te gebruiken

Acties door regeringen:

- 91. Binnenlands embargo
- 92. Handelaren op de zwarte lijst zetten
- 93. Internationaal verkoopembargo
- 94. Internationaal inkoopembargo
- 95. Internationaal handelsembargo

C. ECONOMISCHE NON-COÖPERATIE: DE STAKING

Symbolische stakingen:

- 96. Proteststaking
- 97. Werkonderbreking

Staking door groepen:

- 98. Verplichte arbeid weigeren
- 99. – 103. Staking door boeren, landarbeiders, ambachtslieden; gevangenen; beoefenaars van vrije beroepen

Gewone stakingen in de industrie:

- 100. Personeelsstaking
- 105. Industriestaking
- 106. Solidariteitsstaking

Beperkte staking:

- 107. Estafettestaking
- 108. Staking om concurrentiekracht van eigen bedrijf te verzwakken
- 109. Langzaam-aan-actie

- 110. Stiptheidsactie

- 111. Ziekmelden

- 112. Ontslag nemen

- 113. Beperkte staking

- 114. Selectieve staking

Multi-industriële staking:

- 115. Gedwongen algeme staking

- 116. Algemene staking

Combinatie van staking en economische uitsluiting:

- 117. 'Hartal' (tijdelijke economische stillegging);

- 118. Economische stillegging van langere duur

D. POLITIEKE NON-COÖPERATIE

Gezag afwijzen / afkeuren:

- 119. Weigeren verklaringen van trouw af te leggen of die intrekken

- 120. Politieke steun weigeren

- 121. Mensen tot weerstand oproepen

Weigeren met de regering mee te werken:

- 122. Wetgevende lichamen boycotten

- 123. Verkiezingen boycotten

- 124. Overheids-werkzaamheden en banen bij de overheid boycotten

- 125. Ministeries en andere instellingen van de overheid boycotten

- 126. Scholen boycotten

- 127. Door de staat gesteunde organisaties boycotten

- 128. Weigeren medewerking te verlenen aan het handhaven van de wet

- 129. Tekens en plaatsaanduidingen verwijderen

- 130. Weigeren om aangewezen functionarissen te accepteren

- 131. Weigeren om bestaande instellingen op te heffen

Burgerlijke ongehoorzaamheid:

- 132. Langzaam en aarzelend toegeven

- 133. Ongehoorzaam zijn zodra controle ontbreekt

- 134. Algehele ongehoorzaamheid door de bevolking

- 135. Verborgene ongehoorzaamheid

- 136. Weigeren uiteen te gaan

- 137. Zitactie

- 138. Dienstplicht en deportatie weigeren

- 139. Onderduiken, vluchten, valse identiteit opgeven

- 140. Ongehoorzaam zijn aan immorele wetten

Acties door overheidspersoneel:

- 141. Weigeren bepaalde instructies op te volgen

- 142. Bepaalde communicatielijnen en

informatiebronnen blokkeren
143. Bepaalde zaken vast laten lopen
144. Administratieve tegenwerking plegen
145. Tegenwerking door rechterlijke macht
146. Inefficiënt werken bij handhaving van de orde
147. Muiteerij

Binnenlandse acties door regeringen:

148. Kwasi legitiem vertragen en ontwijken
149. Non-coöperatie door vertegenwoordigende overheidslichamen
Internationale acties door regeringen:
150. Wijzigingen aanbrengen in diplomatieke of andere vertegenwoordigingen
151. Diplomatieke gebeurtenissen uitstellen of afgelasten
152. Diplomatieke erkenning onthouden
153. Diplomatieke betrekkingen verbreken
154. Terugtrekking uit internationale organisaties
155. Lidmaatschap van internationale organisaties weigeren
156. Uitsluiten uit internationale organisaties

III. GEWELDLOZE INTERVENTIE

Psychologische interventie:

157. Zich blootstellen aan onaangenaamheden of gevaren
158. Vasten
159. Omgekeerde rechtszaak (beklaagden worden aanklager)
160. Persoonlijke psychologische confrontatie

Fysieke interventie:

161 - 172. Zit-actie, Sta-actie, rijactie, waadactie, in- en uitloopactie, gebedsactie, geweldloze overval, geweldloze luchtaanval, geweldloze invasie, geweldloze fysieke tussenkomst, geweldloze obstructie, geweldloze bezetting

Sociale interventie:

173. Nieuwe sociale patronen ontwikkelen
174. Sociale voorzieningen belasten
175. Oponthoudacties voeren
176. Interruptieacties voeren
177. Guerilletheater houden
178. Alternatieve sociale instellingen ontwikkelen
179. Alternatieve communicatiesystemen ontwikkelen

Economische interventie:

180. Omgekeerde staking
181. Bedrijfsbezetting
182. Geweldloos land overnemen

183. Blokkades verbreken
184. Munten vervalsen
185. Door massale aankoop verhinderen dat anderen bepaalde goederen kunnen kopen
186. Waardepapieren of geld in beslag nemen
187. Dumpen
188. Selectieve clandestie kiezen
189. Alternatieve markten houden
190. Alternatieve transportsystemen gebruiken
191. Alternatieve economische instellingen ontwikkelen
Politieke interventie:
192. Administratieve systemen belasten
193. Identiteit van geheime agenten onthullen
194. Gevangenneming uitlokken
195. Ongehoorzaam zijn aan gewone wetten
196. Doorwerken zonder collaboratie
197. Parallelregering vormen*

Dit is geen exhaustieve lijst van alle actievormen! Met de komst van het internet is er niet alleen een versterking van bestaande actievormen (via nieuws- en discussiegroepen, e-zines, e-mail, digitale petitie, ...) maar zijn er ook heel wat bijkomende actievormen. Denk maar aan televoting, telereferenda, digitale referenda, hacken, kraken, ...). Internet fungeert ook als onderzoeksinstrument. Tot slot bieden ook de opkomst van de smartphone en sociale media als populair communicatiemiddel heel wat nieuwe mogelijkheden.

*Bron: 'The politics of non-violent action' door Gene Sharp

Vredesactie helpt groepen strategisch campagnes te plannen, begeleidt hen in het opzetten van acties en ondersteunt mensen om effectiever actie voeren.